

Hogeschool West-Vlaanderen
Bachelor in Digital Design &
Development
(professioneel gerichte bachelor)

12 maart 2018

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie	3
2	Beoordeling per generieke kwaliteitswaarborg	5
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	5
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	8
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: evaluatie	11
3	Beoordelingsproces	13
4	Overzicht oordelen	14
	Bijlage 1: Basisgegevens over de instelling en de opleiding	15
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten	16
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie	17
	Bijlage 4: Programma locatiebezoek	18
	Bijlage 5: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten	19

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De Toets Nieuwe Opleiding voor de opleiding Digital Design & Development (ook wel Devine genoemd) is door de Howest aangevraagd om de een verzelfstandiging te bewerkstelligen van de huidige gelijknamige afstudeerrichting binnen de opleiding Communicatie en Multimedia Design.

De opleiding beoogt studenten op te leiden die in staat zijn om digitale toepassingen te ontwerpen en vorm te geven waarbij de opleiding zich richt op front-end (hetgeen door de eindgebruiker wordt waargenomen). De visitatiecommissie (hierna: commissie) vindt dit een helder profiel en looft de opleiding omdat die in staat is gebleken in relatie tot het (lokale) werkveld een profiel neer te zetten dat beantwoordt aan een breed gevoelde behoefte en faam heeft verworven bij het werkveld. Met name de combinatie van zowel het creatieve ontwerp als van de technologische ontwikkeling maakt het tot een uniek en gewild profiel. De commissie betreurt het wel dat de opleiding de verzelfstandiging van de opleiding niet heeft aangegrepen om het profiel van de opleiding alreeds sterker te innoveren, met name vanwege de transitie die front-end zal doormaken en diverse technisch innovatieve mogelijkheden waaronder *augmented* en *virtual reality*. De voorgenomen uitbreiding van het huidige profiel met een duidelijke focus op *User Experience* doet recht aan het belang dat hieraan wordt gehecht in het werkveld en de mate waarin dat binnen de opleiding past.

De leeromgeving van het programma is zodanig ingericht dat studenten zowel op het gebied van design als op het gebied van development de kennis en vaardigheden opdoen die dienstig zijn voor realisatie van het hierboven geschetste profiel. De twee pijlers (design en development) zijn herkenbaar in het curriculum verwerkt. Integratie tussen die pijlers vindt plaats in opdrachten die studenten als afsluiting van een semester maken. Daarmee is de horizontale samenhang in het curriculum stevig vormgegeven. De commissie is positief over de nabijheid van het werkveld in de opleiding: de opdrachten zijn in samenspraak met het werkveld ontwikkeld of vinden plaats in het werkveld. Het docententeam van de opleiding is goed geëquipeerd en beschikt over de benodigde expertise. Wel dringt het panel aan op spoedige uitbreiding van het team.

Ook is de commissie positief over de mate waarin de student feedback ontvangt tijdens de opleiding. Doorheen het programma worden studenten in staat gesteld om steeds zelfstandiger te werk te gaan werken. De opbouw in complexiteit is duidelijk zichtbaar en volgens de commissie goed vormgegeven. Daarmee is ook de verticale samenhang in het curriculum goed vormgegeven. Ondanks dat de nieuwe domeinspecifieke leerresultaten nog niet zijn vertaald in leerdoelen, competenties en rubrics, vindt het panel dat de opleiding op basis van de huidige praktijk al goed vormgeeft aan het nieuwe profiel, ook in de toetsing. De commissie beveelt de opleiding aan om bij het opstellen van nieuwe leerdoelen en rubrics nog explicieter te maken op welke wijze zij de groei van studenten monitort en begeleidt.

De commissie is positief over de opleiding en beoordeelt alle generieke kwaliteitsvoorwaarden met voldoende.

De commissie die de Bachelor in digital design & development (professioneel gerichte bachelor) heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier, het materiaal dat tijdens het locatiebezoek ter inzage lag en de gesprekken die tijdens het locatiebezoek zijn gevoerd.

Den Haag, 12 maart 2018

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding
Bachelor in Digital Design & Development (professioneel gerichte bachelor) van de
Hogeschool West-Vlaanderen,

Prof. Dr. Ben Schouten
(voorzitter)

Jetse Siebenga MSc.
(secretaris)

2 Beoordeling per generieke kwaliteitswaarborg

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen:

De opleiding wordt voorgesteld als verzelfstandiging van de bestaande afstudeerrichting Digital Design and Development binnen de opleiding Multimedia en Communicatietechnologie. De keuze om de verzelfstandiging van de afstudeerrichting nu door te voeren heeft twee belangrijke redenen.

Ten eerste is de instelling ervan overtuigt dat het de ontwikkeling van de opleiding ten goede komt wanneer zij als zelfstandige opleiding in het studiegebied Audiovisuele en Beeldende Kunst voortgezet kan worden. De eisen die vanuit het studiegebied Industriële wetenschappen en Technologie aan de moederopleiding worden gesteld hebben een zekere belemmerende werking ten aanzien van de mate waarin de opleiding de artistieke ontwikkeling van studenten centraal kan stellen. Naar aanleiding van een beslissing van de Commissie Hoger Onderwijs (CHO) (zie ook pagina 17, beoordelingsproces) is de instelling desondanks gedwongen om de opleiding aan te bieden binnen het studiegebied Industriële Wetenschappen en Technologie. Dit heeft geleid tot een aanpassing in de leeruitkomsten van de opleiding die erin resulteert dat de opleiding de benadrukking van de artistieke uit de leeruitkomsten heeft verwijderd. De commissie heeft de aangepaste leeruitkomsten beoordeeld. De tekst van dit rapport heeft betrekking op de opleiding zoals die in tweede instantie gepresenteerd is, dus met domeinspecifieke leeruitkomsten die aansluiten bij het studiegebied Industriële Wetenschappen en Technologie.

Ten tweede herkent het werkveld de finaliteit van de afgestudeerden van de opleiding als onderscheidend van andere afstudeerrichtingen van de moederopleidingen. Zo is de 'Deviner' voor veel vertegenwoordigers van het werkveld een bekend profiel. Tot slot zijn de studentenaantallen groot genoeg om een eigenstandige opleiding te kunnen draaien en is de afstudeerrichting in de organisationele eenheid binnen de hogeschool al sinds de oprichting tien jaar geleden dezelfde als die die van zelfstandige opleidingen.

Profiel

In de opleiding staat het ontwikkelen van digitale Technologieoplossingen centraal, gebaseerd op een creatieve en sociaal-maatschappelijke vraagstelling voor een wereld in verandering. De nadruk ligt op het aanwenden van bepaalde technologieën als ondersteuning en in functie van het creatieve denken. Probleemoplossend vermogen staat centraal en de digitale technologie is hierin een middel tot antwoord. Studenten benaderen technologie en het digitale vanuit een onderliggende maatschappelijke en socioculturele behoefte. De nadruk ligt op het aanreiken en exploreren van bepaalde technische mogelijkheden in functie van de onderliggende vraagstelling. In deze context is design geen puur grafische of esthetische aangelegenheid, maar meer een 'way of thinking' waarbij oplossingen bedacht (concept design, ideation), onderzocht (research through design), ontwikkeld (human centered design en design thinking) en gecommuniceerd worden (graphic design, branding).

Een idee ontspruit vanuit een creatieve visie, en technologieën en digitale productiemethoden.

Finaliteit

De opleiding brengt studenten basiskennis en vaardigheden bij op het gebied van design en development. Binnen het digitale werkgebied focust de opleiding zich op front-end design en development, met andere woorden, de opleiding richt zich op ontwerp en ontwikkeling van dat deel van de digitale toepassing, dat zichtbaar is voor de gebruiker. Voor het werkveld is met name de combinatie van kennis en vaardigheden op het gebied van zowel ontwerp als ontwikkeling uniek en van groot belang. Het apprecieert afgestudeerden vanwege het feit dat zij ten opzichte van afgestudeerden van technologische of creatieve opleidingen beter in staat zijn om op het snijvlak van de twee te opereren. Dat studenten na verloop van enige tijd in het werkveld toch een voorkeur of specialisme hebben is volgens de vertegenwoordigers van het werkveld niet erg- het is vooral van belang dat zij hebben leren denken als een designer én als een ontwerper. Voorts is het voor het werkveld van belang dat studenten zich willen blijven ontwikkelen. Met name omdat het werkveld zo dynamisch is en ontwikkelingen zo snel gaan is het van belang dat afgestudeerden flexibel zijn en zich snel nieuwe ontwikkelingen eigen kunnen maken. De commissie heeft tot slot tijdens het bezoek vernomen dat de opleiding zich in de nabije toekomst sterker wil richten op gebruikerservaring en het onderzoeken ervan. Uit het gesprek met het werkveld blijkt eveneens dat dit voor het werkveld van groot belang is.

Domeinspecifieke leerresultaten

Ten behoeve van de aanvraag heeft de instelling nieuwe domeinspecifieke leerresultaten geformuleerd in samenwerking met de Hogeschool Brussel, die eenzelfde opleiding beoogt te starten. In het dossier zijn deze weergegeven waarbij de koppeling met de Vlaamse Kwalificatie Structuur is gemaakt om aan te duiden hoe de opleiding aansluit bij niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur (zie bijlage 2).

Ontwikkeling

Overwegingen:

De commissie is ervan overtuigd dat de opleiding beantwoordt aan een belangrijke vraag van het beroepenveld. De commissie looft de opleiding om de mate waarin zij met het lokale werkveld in staat is gebleken om de lokale economie rondom design en development vorm te geven. Dat de 'Deviner' een begrip is in het werkveld is een verdienste waar de opleiding trots op mag zijn en geeft blijk van de mate waarin de opleiding verstaat wat de behoeften in het beroepenveld zijn.

Het profiel van de 'Deviner' stond de commissie desondanks niet direct helder voor ogen. Waar gelijksoortige opleidingen vaak een T-shaped professional opleiden, is de Deviner een breed opgeleide professional die niet gespecialiseerd is design of development. Tijdens het bezoek leerde de commissie dat de opleiding duidelijke keuzes gemaakt in het toepassingsgebied. Doordat de opleiding zich focust op front-end design & development leidt dit niet tot het ogenschijnlijk onhaalbaar brede profiel dat zonder deze beperking zou ontstaan.

De commissie steunt de opleiding in het voornemen om het belang van User Experience binnen de opleiding te vergroten. Het past bij de opleiding om hieraan in de toekomst nog meer aandacht te besteden. Het werkveld heeft zich immers sterk ontwikkeld op dit vlak.

De commissie is overtuigd van het profiel zoals dat is uitgedrukt in de nieuwe domeinspecifieke leerresultaten inclusief de focusgebieden. Dit profiel wordt ook al belichaamt door afgestudeerden van de huidige afstudeerrichting maar de commissie ziet wel mogelijkheden tot aanscherping van het profiel. De mate waarin actuele ontwikkelingen in het profiel van de opleiding zijn vertaald is alleszins overtuigend maar de kans om het opleidingsprofiel sterk te innoveren is alleszins onderbenut gebleven en in de aanvraag voor de toets nieuwe opleiding onvoldoende sterk naar voren gebracht.

De mogelijkheid tot innovatie van het profiel schuilt ten eerste in ontwikkelingen die op het gebied van front-end plaatsvinden. De visuele interface zoals wij die nu kennen, gaat aan belang inboeten en in de nabije toekomst sterk veranderen. Dat vraagt van studenten dat zij tijdens de opleiding wel notie krijgen van nieuwe ontwikkelingen zoals augmented en virtual reality, daarnaast zal ook spraaksturing een steeds belangrijkere rol krijgen in de interactie tussen mens en techniek. Dat leidt er toe dat grafisch design aan belang zal inboeten en plaats zal maken voor dynamisch design. Service design komt veel eerder in het ontwikkelproces aan de orde waardoor de vraag niet zozeer is waar in de interface welke button het beste geplaatst kan worden om de gebruiker zo goed mogelijk ten dienst te zijn maar veel meer conceptuele vragen aan de orde zullen komen waarin strategische overwegingen een belangrijke rol spelen.

Innovatie van het profiel kan ten tweede sterker de oriëntatie bevatten van de opleiding op de sociaal-culturele context. Ontwerpen die studenten ontwikkelen worden gevraagd in een bepaalde context en het panel vindt dat de mate waarin de opleiding huidige studenten voorbereid om die sociaal maatschappelijke context nog van onvoldoende hoog niveau.

Tot slot vinden zowel het werkveld als studenten dat in het huidige profiel van de opleiding vaardigheden op het gebied van communicatie nog sterker aangezet kunnen worden. Klantcontact is van groot belang en hoewel afgestudeerden van de Devine-opleiding doorgaans al over meer communicatief vermogen beschikken dan afgestudeerden van bijvoorbeeld meer technologisch georiënteerde opleidingen, kan het belang hiervan ook voor Devine niet onderschat worden.

De commissie stelt vast dat de domeinspecifieke leerresultaten voldoende aanknopingspunten bevat om deze innovatie vorm te geven, maar dat het profiel aan duidelijkheid en innovatie kan winnen. Zij is van mening dat de opleiding de domeinspecifieke leerresultaten goed heeft afgestemd op de behoeften van het werkveld, dat de domeinspecifieke leerresultaten het bachelorniveau voldoende weerspiegelen en dat de professionele oriëntatie van de opleiding daarin duidelijk zichtbaar is.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

Het onderwijsproces maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen:

Het curriculum rust op drie pijlers: development, design en integratie. Met deze drie pijlers en een semestergewijze indeling van het programma volgen studenten een programma waarbij er telkens eerst een half semester vakken worden aangeboden op het gebied van design en development. Deze periode wordt afgesloten met een week van het Major Atelier, waarin studenten werken aan een opdracht waarin zij de kennis en vaardigheden op het gebied van design en development integreren. De tweede helft van het semester volgt eenzelfde stramien met als verschil dat het Atelier in de tweede periode drie en soms vier weken duurt. Tijdens de ateliers kunnen studenten zich inschrijven voor feedback-sessies met docenten. In de perioden dat er geen ateliers plaatsvinden worden studenten uitgenodigd voor 'meet-ups' met docenten en medestudenten. Die vinden plaats op de vrijdag. Aanwezigheid bij deze bijeenkomsten worden in het eerste jaar min of meer verplicht gesteld. In het tweede en derde jaar zijn studenten meer vertrouwd met en meer doordrongen van de noodzaak van feedback.

Oriëntatie op het werkveld

In het curriculum is een opbouw voorzien in de mate waarin de student werkt aan realistische opdrachten. In het eerste jaar werken studenten binnen de ateliers aan weliswaar door het werkveld geïnspireerde maar fictieve opdrachten, die nog sterk aansluiten bij de belevingswereld van de studenten. Verder krijgen studenten tijdens het eerste jaar te maken met gastsprekers uit het bedrijfsleven zodat zij zich een beeld kunnen vormen van waar de opleiding naartoe beweegt. In het tweede jaar zijn de opdrachten veel nauwer gebaseerd op vraagstukken afkomstig uit het bedrijfsleven. In sommige 2^e jaars ateliers wordt de briefing bijvoorbeeld door vertegenwoordigers van bedrijven verzorgd. Studenten werken intern begeleid aan realistische opdrachten en luisteren ook naar sprekers uit het bedrijfsleven. In het derde jaar werken studenten aan echte opdrachten in het bedrijfsleven. Zij worden dan begeleid en mede beoordeeld door de partners uit het bedrijfsleven.

Competenties en leerdoelen

Het nieuwe domeinspecifieke referentiekader is nog niet vertaald naar leerdoelen voor de verschillende modules maar de commissie heeft kennis kunnen nemen van de leerdoelen per module voor de huidige afstudeerrichting. Daarnaast heeft het panel de rubrics kunnen bekijken die de opleiding gebruikt bij de beoordeling van studenten. Op basis hiervan en op basis van de gesprekken heeft het panel zich een goed beeld kunnen vormen van de wijze waarop binnen de afstudeerrichting studenten begeleid worden naar realisatie van de einkwalificaties. Daarbij is het voor het panel duidelijk geworden dat de overgang van de oude domeinspecifieke leerresultaten naar de nieuwe domeinspecifieke leerresultaten effectief reeds is ingezet. De opleiding leidt studenten onder de huidige domeinspecifieke leerresultaten op tot een binnen dat domein afwijkend profiel waarop de nieuwe leerresultaten in verschillende opzichten feitelijk beter aansluiten. Bij de toekomstige uitwerking van de nieuwe domeinspecifieke leerresultaten in leerdoelen en rubrics zal de opleiding eenzelfde systematiek hanteren als die het panel nu heeft ingezien.

Didactiek

In het curriculum is er een evolutie van het 1e naar het 3e jaar doorheen alle opleidingsonderdelen. Deze evolutie uit zich in de complexiteit van opdrachten en de intensiteit en vorm van de begeleiding. De complexiteit van de opdracht is gecorreleerd met de context (aantal stakeholders & authenticiteit) en de autonomie van de student. De verantwoordelijkheid van studenten voor de sturing van hun eigen competentieontwikkeling neemt toe naarmate ze met de opleiding vorderen. Via (zelf)reflectie en feedback worden studenten hierin begeleid. Tijdens het bezoek geven docenten een voorbeeld van hoe de vaardigheid samenwerking geïmplementeerd wordt (collaborative design). In het eerste jaar gebeurt dat bijvoorbeeld uitsluitend met klasgenoten. In het tweede jaar vindt er samenwerking plaats tussen studenten van de Devine opleiding en studenten van de hogeschool Rotterdam. In het derde jaar werken studenten aan een project gezamenlijk met studenten van vier andere bacheloropleidingen van de HOwest.

Doorheen de opleiding ontwikkelt de rol van de lector van docent naar coach. In het eerste jaar is de begeleiding sterk aanwezig. Studenten krijgen duidelijke milestones, worden gericht gestuurd naar mogelijke oplossingen en worden op zeer regelmatige basis bijgestuurd. Steeds meer komt het accent te liggen op het coachen van de student met hun persoonlijk ontwikkelingsstraject. In het laatste jaar kiezen studenten zelf waar ze extra ondersteuning nodig hebben en feedbackgesprekken worden optioneel in plaats van verplicht.

Het docententeam en onderzoek

De opleiding wordt gedragen door 11 docenten (9,6 fte) waarvan er 5 een opleiding op masterniveau hebben voltooid en 6 een opleiding op bachelorniveau. Daarnaast zet de opleiding gastsprekers in en zijn er een aantal vacatures. Op het moment van het bezoek is de docent-student ratio 1:29, waarmee er sprake is van onderbezetting.

Docenten beschikken over uiteenlopende expertises en hebben in het verleden in het werkveld gewerkt of zijn daar nu nog in actief. Alle teamleden evolueren mee met de sector en houden hun kennis actueel. Zo zijn vier docenten Adobe Educational Leaders en volgen daardoor de ontwikkeling van software van deze leverancier op de voet. Anderen geven sessies in het werkveld of zijn spreker op nationale en internationale conferenties. Daarnaast werkt de opleiding aan het verbeteren van de beheersing van het Engels door docenten, mede omdat zij ambieert om in de toekomst ook een internationaal aanbod te hebben voor inkomende studenten.

De researchgroep Human Interaction Design & Development is opgericht om nieuwe mogelijkheden te exploreren voor digitale interfaces en interactiemodellen. De opleiding legt momenteel de fundering voor een zo breed mogelijk onderzoekskader en bouwt via projecten aan de basispijlers van de onderzoeksstrategie. Daarbij richt zich zij in het bijzonder op het verbinden van het lokale bedrijfsleven met de lokale artistieke sector.

Voorzieningen

De opleiding maakt gebruik van tijdelijke voorzieningen die ten behoeve van het creatieve onderwijs zijn getroffen en die zich in het centrum van Kortrijk bevinden. De oude textiel fabriek is omgebouwd tot ontmoetingsplek voor ontwerpers, kunstenaars, studenten en ondernemers. Op de derde verdieping is het Buda-lab gevestigd waar de studenten uit het derde jaar gebruik kunnen maken van metaal, hout en 3d print machines. De locatie is tijdelijk maar vanwege de nauwe interactie met regionale ontwikkelindustrie hoopt de opleiding nog lang van de faciliteiten gebruik te kunnen maken.

Studenten kunnen gebruik maken van verschillende instrumenten en devices die de opleiding in voorraad heeft.

Overwegingen:

De commissie stelt vast dat de opzet van de opleiding effectief is voor het kunnen realiseren van eindkwalificaties door studenten. De opbouw van het curriculum waarin zo expliciet aandacht is voor design, development en de integratie van die twee draagt daar aan bij. De methodologische component zit verweven in het curriculum als geheel, de commissie vindt dat de opleiding hier voldoende aandacht aan besteedt. De commissie vindt het bijvoorbeeld positief dat studenten leren om interviews af te nemen ten behoeve van het kaart brengen van gebruikersbehoeften. In het verlengde hiervan beveelt de commissie de opleiding aan om met de voorgenomen versterkte nadruk op user experience dit ook explicieter in het curriculum op te nemen. Andere accenten die sterker kunnen worden aangezet in het curriculum zijn communicatievaardigheden en de vertaling van sociaal-culturele context in de opdrachten aan studenten.

De commissie vindt het een omissie dat de opleiding de nieuwe domeinspecifieke leerresultaten nog niet heeft omgezet in de leerdoelen voor de modules en de rubrics die de opleiding gebruikt bij het beoordelen van studenten. De commissie heeft geen twijfel over de kunde waarmee de opleiding dit zal doen. De commissie beveelt de opleiding aan om op basis van de nieuwe leerdoelen en rubrics een rijker formatief assessment op te zetten waarin de persoonlijke ontwikkeling van studenten nog beter en gestructureerder gevolgd kan worden en de groei van de student dientengevolge nog beter begeleid kan worden. De commissie beveelt aan om hier met name aandacht te besteden aan de competentie-ontwikkeling van studenten op een integraal niveau.

De didactische opzet van het curriculum ondersteunt het profiel van de opleiding. De opleiding besteedt terecht veel aandacht aan feedback en summatieve en formatieve toetsmomenten. De toenemende zelfstandigheid van studenten krijgt op een natuurlijke manier vorm en studenten ervaren dat zij steeds zelfstandiger opereren. De oriëntatie op het werkveld is goed ingebed in de opleiding en de student groeit op een logische wijze toe naar het kunnen verwezenlijken van een professionele rol in het beroepenveld.

Het docententeam beschikt over de nodige expertise om studenten de benodigde kennis en vaardigheden bij te brengen. Ook de didactische vaardigheden van docenten zijn volgens de commissie aan de maat. De commissie begrijpt dat de opleiding fier is op de verregaande expertise op het gebied van Adobe maar vindt dat de opleiding ervoor moet waken dat dit in de opleiding een onevenredig grote stempel op het curriculum drukt.

De commissie vindt het voorts zeer positief dat een aantal docenten zelf met één been in het werkveld staat of hierin heeft gestaan. De commissie stelt wel vast dat de huidige omvang van het docententeam onvoldoende is. De opleiding boet sterk aan kwaliteit in op het moment dat studenten niet meer kunnen rekenen op intensieve begeleiding en feedback. De commissie beveelt de opleiding aan om de zoektocht naar geschikte docenten te intensiveren en zo nodig te werken met kleinere aanstellingen voor docenten die een bedrijf in het werkveld hebben.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding met de huidige leeromgeving in staat is om studenten op bachelorniveau op te leiden. Studenten zijn in staat om digitale oplossingen voor actuele vraagstukken en problemen aan te dragen, vorm te geven en te realiseren. Het werkveld is positief over de directe inzetbaarheid van afgestudeerden en de mate waarin zij in staat zijn om zich door te ontwikkelen. De commissie heeft voldoende evidentie aangetroffen dat het vertrouwen in de doorgaande ontwikkeling van de opleiding staat.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: evaluatie

De opleiding beschikt over een toetsbeleid dat een adequaat evaluatiesysteem instelt, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen:

De visie op toetsing is vastgelegd in het aanvraagdocument en wordt ondersteund door het Onderwijs- en Examenreglement van HO-west. Toetsing vindt zoveel mogelijk plaats binnen de authentieke – zij het soms gesimuleerde – beroepscontext en sluit aan bij de competentiegerichte didactiek. Theoretische inzichten worden zoveel als mogelijk beoordeeld vanuit authentieke cases. De opleiding maakt ook gebruik van tentamens waarin zij het kennisniveau van studenten toetst.

De opleiding maakt gebruik van self- en peerassessment om zo een toenemende mate van zelfsturing te stimuleren. Het geven van feedback staat beschreven in het feedback-beleid. Feedbackmomenten worden tijdens de reguliere onderwijsweken elke vrijdagmiddag aangeboden en tijdens Atelierweken doorlopend. Tijdens de grotere majorweken en verder in de opleiding gaan dit soort feedback-sessies over abstractere eenheden en persoonlijke ontwikkeling van de student. De opleiding een eigen student-opvolgingstool waarin lectoren hun feedback noteren een overzicht krijgen van alle ingegeven feedback voor een opdracht. De feedback wordt opgetekend aan de hand van de rubrics.

Het panel bestudeerde de bestaande rubrics die binnen de afstudeerrichting worden gebruikt. Uit de gesprekken met studenten bleek ook dat zij de rubrics goed kennen en gebruiken bij het uitwerken van een opdracht. Daarnaast geven studenten te kennen dat zij tijdens de opleiding leren om om feedback te vragen, eerst bij docenten maar later ook bij medestudenten. Studenten die een onvoldoende halen worden in de gelegenheid gesteld om een module of opdracht te herkansen.

Bij afsluitende toetsen beschouwt de opleiding het werkveld als onmisbare partner. Er zijn in het curriculum drie afsluitende toetsen ingebouwd die alle plaatsvinden in het derde jaar. Dit zijn afsluitende toetsen voor de modules 'Experimental Installations, Major Atelier V en de stage. In de stage en de bachelorproef worden alle leerresultaten afgetoetst.

Overwegingen:

Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding feedback geeft aan studenten en de balans die de opleiding heeft gevonden tussen formatieve en summatieve toetsing. De inrichting hiervan ondersteunt studenten bij de realisatie van de leerresultaten. Blijk hiervan geven studenten tijdens het gesprek met de commissie. Zij worden door docenten weer 'op de goede weg geleid' tijdens momenten van formatieve assessment, maar tevens blijkt dat zij via het summatieve assessment alsnog wel eens gebuisd zijn.

De commissie beveelt aan om bij de inrichting van de leerdoelen en rubrics op basis van de nieuwe domeinspecifieke leerresultaten nog sterker en explicieter te sturen op het kunnen volgen van de individuele ontwikkeling van studenten op verschillende competenties waarin kennis en vaardigheden geïntegreerd aan bod komen. Hoewel dat nu door de opleiding wel geïmplementeerd wordt is dit voor de commissie onvoldoende geëxpliciteerd in de door de commissie bestudeerde documentatie.

De commissie stelt vast dat de rubrics zoals ze nu zijn opgesteld uniform gehanteerd worden. Ze bieden voor docenten en studenten voldoende houvast om betrouwbare beoordelingen te realiseren. Voor studenten is voldoende transparant gemaakt wat de beoordelingscriteria zijn en wat van hen verwacht wordt. In de rubrics is aandacht voor alle vaardigheden die voor het ontwerpen en ontwikkelen van digitale applicaties van belang zijn.

De commissie vindt het voorts positief dat de opleiding gebruik maakt van vertegenwoordigers van het werkveld bij de beoordeling van de stage en de bachelorproef. Op die manier ijkt de opleiding zich voortdurend aan de hand van eindproducten. Daarnaast biedt het vertegenwoordigers van het werkveld inzicht in de ontwikkelingen van de opleiding en haar studenten. Studenten komen in het werkveld goed terecht en er is veel vraag naar studenten van de opleiding. Volgens de vertegenwoordigers van het werkveld zijn zij direct inzetbaar. Zij specialiseren zich vaak enige tijd nadat zij in het werkveld zijn gestart.

Het systeem van toetsing zoals dat door de opleiding gehanteerd wordt is in de ogen van de commissie effectief in het begeleiden en ontwikkelen van studenten. Het leidt tot betrouwbare en valide toetsing en maakt tot slot voor docenten en studenten expliciet waar de lat ligt. De commissie beveelt de opleiding wel aan om in de toekomst nog sterker te expliciteren hoe de ontwikkeling van individuele studenten op verschillende competentiegebieden plaatsvindt.

Oordeel: voldoende

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het 'Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen – 2de ronde', zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 25 januari 2013.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid.

Tijdens een voorbereidende vergadering op 21 november 2017 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens alle gesprekken van het locatiebezoek voorbereid.

Het locatiebezoek vond plaats op 22 november 2017. Tijdens dit bezoek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld in de verschillende gesprekken. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 4. De commissie heeft alle informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de drie generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen. Echter, de Commissie Hoger Onderwijs (CHO) heeft in haar besluit d.d. 31-3-2017 de nieuwe opleiding 'Digital Design & Development' van Howest de aanvullende voorwaarde meegegeven deze opleiding in te delen in het studiegebied Industriële Wetenschappen en Technologie (ITW). De reden hiervoor is dat Howest decretaal niet de onderwijsbevoegdheid heeft over het studiegebied ABK. Het NVAO-bestuur heeft besloten om de behandeling van de aanvraag voort te zetten (ook gezien het feit dat de commissie in principe positief was over de opleiding) mits het DLR gewijzigd wordt. Per brief (d.d. 15-1-2018) heeft de NVAO aan Howest verzocht om een gewijzigde aanvraag indienen in te dienen met als onderliggend DLR het DLR behorende bij het studiegebied Industriële Wetenschap en Technologie, conform het macrodoelmatigheidsbesluit van de Commissie Hoger Onderwijs. De commissie heeft door middel van een schriftelijke toets de aansluiting van de opleiding bij het studiegebied Industriële Wetenschappen beoordeeld.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het definitieve adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 12 maart 2018.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1 Beoogd eindniveau	Voldoende
2 Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3 Evaluatie	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de instelling en de opleiding

Naam, adres, telefoon, e-mailadres, website instelling	Hogeschool West-Vlaanderen Marksesteenweg 58 B-8500 KORTRIJK
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit Gent
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Lode De Geyter, Algemeen directeur 056 241290 lode.de.geyter@howest.be
Naam opleiding (graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in digital design & development
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	-
(Delen van) studiegebied(en)	Industriële Wetenschappen en Technologie
ISCED benaming van het studiegebied	– 02 Arts and humanities; – 021 Arts; – 0211 Audio-visual techniques and media production.
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– Geen – Geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Kortrijk
Studieomvang (in studiepunten)	180
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	Geen

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten

1. Gebruikt verschillende methodes om een briefing te ontleden en tot een digitaal interactief concept te komen.
2. Past een passend werk- of onderzoeksmethodologie toe in de verschillende fases van een project om van creatief concept tot werkend eindresultaat te komen.
3. Beschikt over de nodige ontwerpvaardigheden én kennis van het medium om een persoonlijk en creatief project te realiseren binnen het brede spectrum van digitale interactie.
4. Ontwikkelt digitale interactie met kennis en inzicht in de huidige technologische mogelijkheden en experimenteert met toekomstige mogelijkheden.
5. Vertrekt bij het ontwikkelen van een digitaal interactief project met een onderzoekende en empathische houding die zowel de eigenheid als de klant, de gebruiker en de context in rekening brengt.
6. Is communicatief en sociaal vaardig om in elke fase van een project te communiceren met specialisten en/of leken binnen een (inter)nationaal bedrijfsspecifiek kader.
7. Volgt en evalueert kritisch domeinspecifieke internationale trends en evoluties én neemt deze op in een persoonlijk professioneel ontwikkelingsplan.
8. Is zich bewust van de internationale digitale, creatieve industrie en de culturele en maatschappelijke impact van digitale interactie hierop.
9. Is sociaal vaardig om in een (interdisciplinair) project in samenspraak met anderen problemen op te lossen.
10. Heeft een kritische en onderzoekende houding t.o.v. eigen creaties.

De commissie stelt vast dat de domeinspecifieke leerresultaten van de nieuwe opleiding Bachelor in Digital Design & Development (professioneel gerichte bachelor) kaderen binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS). De niveaudecriptoren van het niveau 6 uit de VKS worden door de geformuleerde leerresultaten afgedekt. Bijgevolg kan de nieuwe opleiding terecht als een bacheloropleiding getypeerd worden.

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

Voorzitter:

- Prof.dr. Ben Schouten, lector Design for Play & Civic Media HvA/TUe, Expert Internet of Things for the European Commission

Leden:

- Dhr David De Block, managing partner Internet Architects
- Mw. Janine Huizenga, Head of Department Interactive/Media/Design, Royal academy of Art The Hague
- Dhr. Joris Solleveld (*student-lid*), masterstudent Hydrological, chemical and ecosystem analysis of lowland streams, Universiteit van Wageningen.

Het panel is bijgestaan door Jetse Siebenga (extern secretaris – gecertificeerd) en Liza Kozłowska als procescoördinator namens de NVAO.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Programma locatiebezoek

Locatie: Buda Fabriek, Dam 2A, 8500 Kortrijk (België)	
Datum locatiebezoek: 22 november	
09u:00-09:u10	Onthaal visitatiecommissie
09u10-10u00	Besloten overleg visitatiecommissie en doornemen stukken ter inzage
10u00-10u30	Gesprek met bestuurlijk verantwoordelijken: - Lode De Geyter – <i>Algemeen Directeur</i> - Frederik D'Hulster – <i>Directeur Onderwijs en internationalisering</i> - Roel Vandommele – <i>Opleidingsdirecteur Kortrijk</i>
10u30-11u30	Gesprek met opleidingsverantwoordelijken – kernteam: - Jynse Cremers – <i>Opleidingscoördinator</i> - Roel Vandommele – <i>Opleidingsdirecteur Kortrijk</i>
11:30-12:30	Bezoek aan de Buda-fabriek (gelegen op het Buda-eiland)
12u30-13u30	Lunch – besloten overleg visitatiecommissie
00u00-00u00	Gesprek met docenten - Jynse Cremers - Christof Capens - Geoffrey Dhuyvetters - Griet Eeckhout - Ellen De Rycke - Demis Holvoet - Wouter Verweider
14u45-15u30	Gesprek met studenten - Sander Belaen – <i>1e</i> - Jessy Vandoorn - <i>2e - studentenraad</i> - Billie Vanderhaeghen - <i>2e - klasverantwoordelijke</i> - Sara Colpaert - <i>3e - klasverantwoordelijke</i> - Julie Van Beethoven - <i>3e</i>
15u30-15u45	Pauze
15u45-16u30	Gesprek met vertegenwoordigers van het werkveld - Hendrik Holderick – <i>Studio Henk</i> - Christophe Herreman – <i>Studio Emma</i> - Pieter-Paulus Vertongen - <i>Aalta</i> - Hannes Van de Velde – <i>In The Pocket</i> - Bob Van Cleemputte – <i>Create Multimedia</i> - Little Miss Robot - Jasper Van Damme – <i>Duval Branding</i>
16u30-17u30	Besloten overleg visitatiecommissie

Bijlage 5: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Aanvraagdossier TNO Bachelor in Digital Design & Development (professioneel gerichte bachelor)
- Aanvulling bij het aanvraagdossier, dd. 28 oktober 2013
- Bijlagen bij het aanvraagdossier:
 - Besluit van de Vlaamse Regering inzake Doelmatigheid
 - Vluhr vaststelling DLR Digital design & development
 - Studiefiches
 - Verslag Regeringscommissariaat Financiële gezondheid HOWEST
 - Een beschrijving van het personeel
 - Indienafspraken opdrachten Devine
 - Feedbackbeleid Devine

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Onderwijs- en examenregeling
- Verslagen van overleg in relevante commissies / organen
- Beschikbare handboeken en studiemateriaal
- Briefings Atelier-opdrachten
- Toegang tot digitale leeromgeving huidige afstudeerrichting
- Toetsmatrijzen huidige afstudeerrichting
- Feedbackinstrumentarium

Bijlage 6: Lijst met afkortingen

Ba	bachelor
Devine	Digital Design and Development
ECTS	European Credit Transfer System
DLR	Domeinspecifiek Leerresultatenkader
Ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op toetsing van de nieuwe opleiding Bachelor in Digital Design & Development (professioneel gerichte bachelor) van Hogeschool West-Vlaanderen.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer (005917)